

Nieuwsflits augustus 2017

Beste mede Navolger,

Dit keer een wat uitgebreidere Nieuwsflits dan gewoonlijk: ondanks de vakanties gaat alles gewoon door op de onder onze zorg staande Algemene Begraafplaats Ter Navolging en de Joodse Begraafplaats! Begin september 2017 komt onze eerstvolgende reguliere Nieuwsbrief met meer uitgebreide informatie. Overigens is veel actuele informatie te vinden op onze **facebookpagina** én op onze vernieuwde Website!

Graag tot op een van onze activiteiten!

Het bestuur van de Stichting Ter Navolging Tiel

Onderwerpen in deze Nieuwsflits:

- Klussen in augustus en september
- Open Monumentendag 2017
- Laatste Nieuws

Klussen in augustus en september

In de **aanloop** naar o.a. de **Open Monumentendag 2017** is het enkele keren mogelijk mee te '**klussen**' op **Ter Navolging** en de **Joodse Begraafplaats!**

Woensdag 9 augustus 10 - 12 uur

- Reinigen grafperken
- Opbinden Hedera aan het buitenhek
- Reinigen grafmonumenten
- Grasvrij maken randen rond zerken
- Fijn grind in grafperken vervangen door grof grind
- Borders onkruidvrij maken

Zaterdag 26 augustus 10 - 16 uur

- Herstel grafmonumenten (o.a. liften)
- Opbinden Hedera aan het buitenhek
- Reinigen grafmonumenten
- Grasvrij maken randen rond grafzerken
- Fijn grind in grafperken vervangen door grof grind
- Lakken hekken grafmonumenten
- Reinigen en bij lakken hekken grafmonumenten
- 'Zwarten van koppen en kanten' van paaltjes
- Borders onkruidvrij maken

Woensdag 6 september 10 – 12 uur

- Reinigen poort en informatiepaneel
- Reinigen grafperken
- Reinigen Baarhuisje
- Borders onkruidvrij maken

Klussen op de Joodse Begraafplaats

Woensdag 6 september 14 – 17 uur

- Reinigen Metaheerhuisje
- Inrichten van de tentoonstelling

→ Iedereen, sterk of niet, hartelijk welkom bij het klussen!

+++++

Zondag 10 september Open monumentendag 2017

Thema: 'Burgers, boeren en buitenlui'

Programma (onder voorbehoud)

Ter Navolging

12.00 uur	openstelling Ter Navolging Gerard Buijs in kostuum uitvaartleider rond 1950
12.30 uur	inleiding 'Burgers, Boeren en Buitenlui': rangen en standen op Ter Navolging
13.00 uur	rondleiding op Ter Navolging
14.00 uur	optreden Schola Cantorum o.l.v. Frits Hendrich
14.30 uur	demonstratie honing slingeren
Aansluitend	rondwandelen aan de hand van routebeschrijving
17.00 uur	sluiting Ter Navolging

Joodse Begraafplaats

14.30 uur	openstelling Joodse Begraafplaats
15.15 uur	inleiding over 'Burgers, Boeren en Buitenlui': Rangen en standen op de Joodse Begraafplaats
15.30 uur	inleiding over de Joodse Begraafplaats Tiel gevolgd door een rondleiding
17.00 uur	sluiting Joodse Begraafplaats

Op beide begraafplaatsen is **algemene informatie** aanwezig en zijn **tentoonstellingen** ingericht:

Ter Navolging

- a) Beelden van Michiel van Luijn en Rob Maingay

- b) 'Een gezicht gegeven aan ' met beelden en achtergrondinformatie over tientallen op Ter Navolging begraven personen
- c) Het beeld 'De Verbeelding' van
- d) Foto's uit de 1^e helft van de vorige eeuw van en vanuit het toen door de familie Tydeman bewoonde Ambtmanshuis in Tiel
- e) Grafregister op alfabet (afgerond)
- f) Grafregister op grafvolgorde (nog niet afgerond: m.b.t. oudste deel is uitgebreide informatie over hen die er begraven liggen beschikbaar)

Joodse Begraafplaats

- a) Gerestaureerd uit Synagoge afkomstige en goeddeels uit begin 17^e eeuw daterende fonteintje
- b) 1^e steen van de uit 1837 daterende Synagoge
- c) Informatie over het Joodse Leven in Tiel tot 1945
- g) 'Een gezicht gegeven aan ' met beelden en achtergrondinformatie over verschillende op de Joodse Begraafplaats begraven personen
- d) Grafregister op alfabet (afgerond)
- e) Grafregister op grafvolgorde (nog niet afgerond)

+++++

Laatste nieuws

Kastanjeboom op Ter Navolging gekapt

Helaas wordt op woensdag 9 september a.s. afscheid genomen van de 100 jaar geleden op Ter Navolging geplante kastanjeboom. Het betreft de boom bij het monument Via Nominum van Michiel van Luijn. Ondanks een chirurgische ingreep begin 2016 is een zware tak zodanig afgescheurd dat die acuut gevaar oplevert voor bezoekers en passanten op de Lingedijk. Daarom is, in goed overleg tussen de AVRI en onze stichting, besloten dat de kastanjeboom op zo kort mogelijke termijn wordt gerooid. Dat met dien verstand dat ca. 2 meter van de stam blijft staan als een soort gedenkteken: de meeste nabestaanden verstrooiden de as van hun geliefden bij deze stam.

Helaas zijn ook de talloze zaailingen besmet zodat ook die moeten worden geruimd.

Website

Onze website (www.ternavolgingtiel.nl) heeft een forse upgrading ondergaan. Met dank aan John en Theo!

Herstel Metaheerhuisje

In augustus is door 'Aanpak' van Rob Herkströter in opdracht van de gemeente Tiel een begin gemaakt met de herstelwerkzaamheden op de Joodse Begraafplaats. Deze behelzen:

- Het wegnemen van de oorzaak van de vochtoverlast in het Metaheerhuisje
- Het herstellen van het Metaheerhuisje aan de binnenkant
- Het herstellen van de muur rond de Joodse Begraafplaats

Overigens is onlangs in het Regionaal Archief Rivierenland in de Tielsche Courant de oproep tot aanbesteding van de bouw van het Metaheerhuisje en de muur rond de begraafplaats op 31 augustus 1876 aangetroffen. Dat betekent dat de uitbreiding van de Joodse begraafplaats gefaseerd plaatsvond: allereerst, in 1867, de verhuizing van de ingang van de Visserstraat naar de Voor de Kijkuit, daarna de aanleg van het nieuw te gebruiken deel (waar in 1876 voor het eerst iemand werd begraven) en vervolgens de bouw van het Metaheerhuisje. Uit verschillende exemplaren van het NIW is ook de wijze van financieren van de uitbreiding en de realisatie van het Metaheerhuisje te distilleren. Wordt vervolgd!

Fonteintje uit de oude Tielse Synagoge

Onlangs hebben Michiel van Luijn en enkele van onze vrijwilligers o.l.v. Gerard het in brokken vanuit het depot van het Museum naar het Metaheerhuisje overgebrachte fonteintje weer tot een geheel gemaakt. Momenteel werken zij verder aan het verdere herstel van het oorspronkelijk uit de Tielse Synagoge afkomstige fonteintje: de indertijd bij de sloop in de Synagoge verdwenen vissen worden gereconstrueerd. Overigens dateert het fonteintje, met uitzondering van de van latere datum zijnde bak, waarschijnlijk niet uit het begin van de 19^e eeuw, zoals tot nu toe aangenomen, maar uit het begin van de 17^e eeuw!

Het oorspronkelijke fonteintje in het Metaheerhuisje

Gepoogd wordt ook het oorspronkelijk uit het Metaheerhuisje afkomstige zinken fonteintje weer in de oorspronkelijke staat te herstellen en het bovendien weer zodanig functioneel te krijgen dat het zijn functie, t.b.v. het ritueel reinigen van de handen tijdens en na begrafenissen, kan vervullen.

Onze 'letteraars'

Onze 'letteraars' Rick en Mariken hebben weer verschillende grafmonumenten in oude luister hersteld. Na de grote schoonmaak die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden kunnen nu teksten weer in de originele staat leesbaar worden gemaakt door deze te 'zwarten'. Ter bescherming van de kwetsbare Belgische Hardsteen' moeten ook veel grafmonumenten de 'koppen' en 'kanten' van paaltjes worden 'gezwart'. Dat om inwateren en breken als gevolg van vorst zo veel mogelijk te voorkomen.